

דברי חיזוק ממרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א

בעקבות המצב הקשה השורר בארה"ק

רבינו הגדול מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א

אמירת תהלים

ביום שמחת תורה לאחר תפילת מוסף, הגיע עדכון על ידי נכרי על המצב הקשה, והודיעו למרן שליט"א על כך, מרן שליט"א הורה מיד לומר פרקי תהלים בהיכל ישיבת סלבודקא.

הקפות שניות

כמו"כ הורה מרן שליט"א לבטל את כל אירועי הקפות שניות בכל היכלי הישיבות ובתי המדרש. והוסיף כי יש להרבות בתפילה וחיזוק לרגל המצב הקשה.

צער וכאב

מיד לאחר צאת החג שמע מרן שליט"א פרטים נוספים על המצב הקשה, מרן שליט"א אחז בראשו ואמר בצער וכאב: אוי ווי אוי ווי, ה' ירחם כמה צרות.

הקדמת זמן חורף בהיכלי הישיבות

לאחר צאת החג, עלה מרן הגרמ"ה הירש שליט"א לבית מרן שליט"א להתייעץ עמו כיצד לנהוג בעולם הישיבות והאם להישאר בישיבות לחיזוק לימוד התורה, מרן שליט"א ביקש לבדוק עם גורמי ביטחון את רמת הסיכון בהתכנסויות. כמו"כ מרן הגרמ"ה פוברסקי שליט"א שוחח טלפונית עם מרן שליט"א והתייעץ איתו על פתיחת זמן החורף. לאחר שישב מרן שליט"א זמן רב לבירור הדבר, כתב מרן שליט"א בכת"ק מכתב מיוחד לבני הישיבות הקדושות, כדלהלן: "הראוי הוא מכל הבחינות, לאור המצב החמור מאד והבלתי ברור, שיוקדם הזמן של החורף ביום א' או ביום ב', כל ישיבה לפי האפשרויות שלה, וכפוף להנחיית הרשויות. ויהי רצון שניצל במהרה מכל צרה ופגע רע בזכות לימוד התורה של לומדיה דמגנא ומצל"א. ולאחר מכן חתמו על המכתב אף מרנן הגרמ"ה פוברסקי והגרמ"ה הירש שליט"א.

תלמודי התורה

לגבי תלמודי התורה, הכריע מרן שליט"א כי מחר אסרו חג סוכות, לא יתקיימו לימודים בתלמודי התורה מחשש פיקוח נפש במקומות הלימוד ובדרכים אליהם.

שיר של פגעים

עוד הורה מרן שליט"א במוצאי שמחת תורה, הורה כי אנשים נשים וטף יתמידו בימים אלו באמירת פרק צ"א בתהלים יושב בסתר עליון, ולאחר התפילות בציבור יש לאומרו פסוק בפסוק.

חיזוק לבנות ישראל

במענה לשאלת מנהלי מוסדות חינוך לבנות, בהם יו"ר תנועת בתיה הרב ישעיהו ליברמן שליט"א, במה בנות הסמינרים יתחזקו, השיב מרן שליט"א, "בצניעות ובמידות טובות".

פעילות קירוב

מרן שליט"א נשאל על ידי ראשי ארגון לב לאחים, האם לצאת בימים אלו לפעילות הקירוב ללמוד תורה עם מתקרבים, והשיב:

"היות ועדיין קיים חשש סביר שמחבלים מסתובבים ברחבי הארץ, אין לצאת לפעילות עד שהמצב ישתנה. במידה וכבר לא יהיה חשש זה, אך עדיין יהיו טילים, ניתן יהיה לצאת וללמוד ותורה מגנא ומצל"א, תוך הקפדה על ההנחיות".

תמליל השו"ת חיזוק עם רבינו הגדול מרן גאון ישראל שליט"א, ששודר בשידור טלפוני לרבבות נשות ישראל:

השואל המגיד הרה"ג רבי שלמה לוינשטיין.

נשאל רבינו שישנם אנשים שקשה להם לקבל איך זה שאחרי 40 יום של חיזוקים ותפילות ר"ה ויו"כ מגיע אסון כזה נורא, וההרגשה כעבד שבא למזוג כוס לרבו.

ענה רבינו: ישרים משפטי ד'. והתשובה היא שאסור לרמות, מדת הדין מתוחה יש מדת הדין גדולה ובודאי פעל הרבה מדת הרחמים שלא יהי יותר חמור, מי יודע מה יכל להיות דברים יותר גרועים.

יש מדת הדין חמורה בעולם, מה משפטי ד' אנחנו לא יודעים ואנחנו לא עושים חשבונות שמים, אפשר רק לבקש שיהי

טוב, מדת הדין זה סכנה, וצריך רחמים שד' יציל אותנו, ומה שהתפללנו ודאי שהועיל, אבל לא הועיל עד הסוף וצריך עוד להתפלל ועוד להתפלל, ולעשות דברים טובים ומעשים טובים. אמרנו ונתנה תוקף, איזו ואיזו, מה זה איזו ואיזו, אנחנו מקוים שיהי' טוב, ודאי שהתפללו הרבה יהודים, וכל תפלה מתקבלת בשמים והחובה שלנו להתפלל ולבקש, ולהתרחק מדברים קטנונים, ודאי ד' רוצה שנתפלל ושנוותר ושנהי' טובים יותר אחד לשני.

עוד שאלו מה יכולים להגיד לנשים שפוחדות.
ענה רבינו שיאמרו יושב בסתר, כך הי' אומר ר' ניסים קרליץ שזה מועיל, להגיד פעם ביום או פעמיים ביום, זה סגולה גדולה להינצל.

ונשאל רבינו מה עוד אפשר להתחזק.
ענה רבינו: גוט פרום וקלוג, להיות טוב להיות ירא שמים ולהתנהג בהגיון.

שאלו עוד: מה שכתוב בתהילים פרק ב' פסוק ז' אספרה אל חק ה' וגו' על איזה חוק הוא מדבר?
אמר רבינו יש פירושים שונים.
והציע השואל ברשות רבינו לפרש על פי הפסוק אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, הגמרא דורשת את זה על ברית מילה ותורה אבל הפשט הוא כמו שאינכם יכולים לקחת את השמים ואת הארץ ככה גם זרע יעקב ודוד עבדי הם עם ואם את זה אתה יכול לשנות גם את זה אתה יכול לשנות, זהו חוק, ואמר דוד אתם באים להלחם איתי, אספרה אל חק, ד' אמר אלי בני אתה, והפסוק ממשיך כי אשיב את שבותי ורחמתי, גם זה חוק בבריאה, אמר רבינו זה פשיטא. עכ"פ כתוב בפסוק שזה חוק שהקב"ה ישיב שבתינו.
אמר רבינו ודאי שד' ישיב את שבתינו הרי זוהי מטרת הבריאה, אבל הדין החמור שיש זה הבעי', אבל שד' ישיב אותנו אין ספק, אף פעם לא חשבנו אחרת, ולא זה הנידון, אלא שאנו רוצים שזה ישאר שכולנו נישאר, המצב חמור וצריך לעודד, צריך להתנהג יפה לעשות טוב, ולא להיות אדם עם עצבות זה לא טוב להיות עם עצבות, אמנם אנחנו שבורים ובשמחה א"א להיות אבל מצב רוח שיתקן את אחרים וגם יתקן את עצמו, ולהתפלל ולהתפלל ושוב להתפלל. ואנחנו רוצים שכולנו נישאר וכולנו לא ניפגע, זה התפילה שצריך, אבל עם ישראל ודאי שישאר.
מבחינה עניינית המצב לא פשוט, הגוים האלו לא באו פתאום אלא עם תכנית של שנים, ד' יעזור שנשמע בשורות טובות.

רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ד פוברסקי שליט"א

תמליל דברי החיזוק שנאמרו בפתיחת השיעור

עת צרה היא ליעקב וממנה יושע, השנה הזאת והזמן הזה זה יום מיוחד, זכות גדולה היא לכל מי שבא ולהם צריכים להגיד ברוכים אתם לה' ברכנוכם מבית ה', אני רוצה להגיד לכם מדרש, אנחנו נמצאים בארץ ישראל, בפעם הראשונה שבאו לארץ, היה יהושע בן נון אחר כך היה גלות נבוכדנצר, אחר כך היה גלות שניה של רומי וטיטוס, גלות שלישית כבר לא יהיה זה מובטח מהקב"ה, עד כאן, כעת יבנה בית המקדש בית שלישי, אגב כתוב שבסוף הימים המלחמה תהי' עם ישמעאל, זה גם כתוב במדרש, סמוך לביאת המשיח זה יהיה עם ישמעאל. וכשבאנו לארץ בהתחלה, כתוב במדרש על הפסוק בדברים רב לכם סב את ההר הזה, פנו לכם צפנה, אומר המדרש בדברים [דברים רבה א' י"ט] מה זה פנו לכם צפנה, א"ר חייא אמר להם אם ראיתם אותו שמבקש להתגרות בכם אל תעמדו כנגדו אלא הצפינו עצמכם ממנו עד שיעבור עולמו הוי פנו לכם צפנה, א"ר יהודה בר שלום אמרו לו ישראל רבש"ע אביו מברכו על חרבך תחיה, זה הרי היה הברכה של יצחק לעשו, וזה כולל גם את ישמעאל, אביו מברכו על חרבך תחיה ואתה מסכים עמו, כלל ישראל אומרים לקב"ה אתה מסכים איתו? שבע מאות הרוגים, נורא ואיום! אמר הקב"ה הצפינו עצמכם מפניו, ולהיכן נברח, אמר להן אם ראיתם שמזדווג לכם ברחו לתורה, ואין צפונה אלא תורה שנאמר (משלי ב) יצפון לישירים תושיה;
הכל כתוב ממש מקוים כמו שכתוב, עכשיו הזכות הגדולה של הישיבה, תראו זה ממש חרב ואומרים לקב"ה שמענו בקולך, בשעת חרב הדבר היחיד שאפשר להציל אותנו זה פנו לכם צפונה, הצפינו עצמכם בתורה, ואנחנו כולנו יחד, נתחיל ללמוד מסכת גיטין, ונצפין עצמנו בתורה הקדושה, ונלמד את כל המתיקות שיש בתורה.

חיזוק בתורה תפילה וצניעות

עם היוודע דבר האסון הקשה, קרא מרן שליט"א להתחזק בתפילה ובתחנונים לבורא עולם, והוסיף שבני התורה נקראים להרבות בתורה ובתפילה, ובנות ישראל יקבלו על עצמן חיזוקים בצניעות ובאמירת תהילים.

אמונה ובטחון

מרן שליט"א הוסיף ואמר כי חובה להרגיע את בני הבית באמונה וביטחון בהשי"ת כי לא יטוש ה' עמו, ובזכות האמונה והתפילה ניוושע.

הקדמת זמן חורף

עם צאת החג שוחח מרן שליט"א טלפונית עם מרנן הגר"ד לנדו, הגרמ"ה הירש, והגר"ד כהן שליט"א, ואמר להם כי לדעתו

יש להקדים את תחילת זמן חורף עקב המצב הקשה השורר בארה"ק. לאחר מכן שוחח מרן שליט"א עם נשיא הישיבה הגר"א כהנמן שליט"א, ועם ראשי הישיבות הגר"י רוזן, הגר"י חברוני, והגרש"ב סורוצקין שליט"א, והורה להם שיש לדאוג שיתחילו את זמן החורף בהקדם האפשרי. וכן פנה מרן שליט"א ליו"ר ועד הישיבות הגר"א קאופמן שליט"א, וביקש ממנו שיפעל לתיאום הדבר מול הרשויות.

דברים שנשא לתלמידיו

ביום ראשון, פנה מרן שליט"א באופן אישי בהקלטה מיוחדת עבור תלמידיו בני ישיבת פוניבז', ואמר להם את הדברים הבאים:

"אני כעת פונה לכל תלמידיי, תלמידיי היקרים, תלמידי הישיבה. אז המצב הוא קשה, צריכים הרבה זכותים, לעצור את המצב הזה. ואני מבקש מכולכם, תבואו להתחזק יחד אתי, ותבואו היום אחרי הצהרים לישיבה, ומחר אני יגיד שיעור פתיחה. כדאי לכם לבוא. אני רוצה להוסיף שגם דיברתי עם ר' אליעזר כהנמן, והוא גם חושב ככה. כולנו יחד נתחזק, והקב"ה יעזור שנעבור את המצב הזה. נתחזק בדברי תורה, זה הדבר שמציל אותנו".

לא תעמוד על דם רעך

מרן שליט"א עורר בחשיבות פתיחת הישיבות: "כל דקה של תורה מצילה חיים, אסור לנו להתמהמה, לא תעמוד על דם רעך".

מרן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך שליט"א

מסירות נפש

עם צאת החג, בעודו אוהז בספר התורה, נשא מרן שליט"א דברים בפני תלמידיו בני ישיבתו בבית שמש, ואמר להם את הדברים הבאים:

"צריך אמונה שהקב"ה יעזור, אבל כדי שהקב"ה יעזור צריכים אנו להראות שאנחנו מסכימים לעשות גם משהו קשה במסירות נפש עבור הקב"ה, ולכן כל אחד יקבל על עצמו עכשיו שילמד גם בזמני קשיים ויראה נפלאות בעזרת ה'".

מרן עמוד ההוראה הגר"י זילברשטיין שליט"א

ביטול מעמד נעילת החג

בבוקרו של יום שמחת תורה, כאשר נודע למרן שליט"א את דבר האסון הנורא, הורה יחד עם הגר"י סילמן שליט"א לבטל את הסעודה שהיתה אמורה להתקיים עם נעילת החג, באמרו "איך אפשר לשמוח בשעה שאחינו בני ישראל נתונים בצרה ובשביה".

מי שברך

לאחר מכן ערך מרן שליט"א מי שברך בבכיות נוראיות על כל הפצועים והשבויים.

שמירת השבת ולימוד הלכות שבת

קודם שניגש לתפילת מוסף, נשא דברי חיזוק ואמר שבבני ברק אין צריך לפחד כי יש את הבטחת החזו"א שבזכות התורה ושמירת השבת לא יהיו פצצות ואסונות. לאחר מכן ביקש בדמעות מכל הקהל, שיקבלו על עצמם ללמוד בכל יום שני הלכות שבת, בהביאו את דברי חז"ל כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, וציטט את דברי הפיוט כי אשמרה שבת - קל ישמרני. מרן שליט"א ביקש בבכי שיעבירו את המסר לכל כלל ישראל, כי אם אנחנו נתחזק בשמירת השבת, שזה כולל בלימוד הלכות השבת, הרי שיסור חרון אף מעם ישראל, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו. מרן שליט"א חזר על הדברים גם בעצרת החג שהתקיימה יחד עם סעודה שלישית, ואכן רבבות עם ישראל החלו ללמוד ברבים, ביחידות, עם בני ביתם, הלכות שבת, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות.

דברי החיזוק שנשא במיוחד כדי לפרסם לציבור

עם צאת החג חזר מרן שליט"א על הדברים מביתו, כאשר ביקש מנכדו הרב חיים מלין שליט"א להקליט את הדברים ולפרסמם לכל עם ישראל. ואלו דבריו של מרן שליט"א: "החזון איש אמר לפני שמונים שנה, שכאן בבני ברק לא תהיינה הפצצות, המקום כאן שמור כיון ששומרים פה שבת, גיסי חזר על זה כמה פעמים.

אני רוצה לספר לחברי היקרים, שבאמצע הלילה פעם גיסי הרבנית בת שבע ע"ה אמרה לבעלה רבי חיים, נפלה פצצה בבני ברק, הוא התעורר משנתו ואמר: לא יכול להיות, כאן לא! ונרדם שוב בחזרה, ואחר כך התברר שהכל אמת. אנשי בני ברק ב"ה מוגנים, למה? בזכות הצדיק ובזכות שפה שומרים שבת. ושאר אחינו בשאר הארצות "דעו לכם אם אתם תשמרו שבת תינצלו" רבינו האבן עזרא קבע "כי אשמרה שבת קל ישמרני, אות היא לעולמי עד בינו וביני", יש שמירה, כל טוב לכם אחיי היקרים "כי אשמרה שבת קל ישמרני, לא לפחד!". עד כאן דבריו המחזקים והמרגיעים של מרן שליט"א.

פרדס כץ וקרית הרצוג

מרן שליט"א נשאל, האם הבטחת החזו"א שבבני ברק לא יפלו טילים קיימת גם בשכונת 'פרדס כץ' וקרית הרצוג, והשיב כי אם רוב תושבי המקום שומרים שבת הרי שההבטחה קיימת גם שם, והמיעוט שמחלל שבת - בטל ברוב.

כניסה למקלטים

מרן שליט"א הורה, כי בוודאי מחוייבים להיכנס גם בבני ברק למקלטים ולמקום מוגן, משום 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם' ו'אין סומכין על הנס'.

דברי חיזוק לבחורי ישיבות בדרום

מרן שליט"א נשאל על ידי בחורי ישיבות השהים בדרום בישיבות, ושרויים בפחד גדול, ואינם יכולים לשוב לביתם. מרן שליט"א הרגיע ואמר כי הישיבה היא המקום המוגן ביותר, משום ש'תורה מגנא ומצלא', והורה לבחורים לשבת ולומר תהילים וללמוד הלכות שבת, ובכך ינצלו מכל רע.

ברכת דיין האמת

מרן שליט"א נשאל במוצאי שמחת תורה ע"י נכדו הרב חיים מלין שליט"א, לאחר הבשורות הנוראות מהדרום, האם לברך בשם ומלכות 'דיין האמת' כנפסק בשו"ע (או"ח סי' רכ"ג) שעל שמועות רעות מברכים 'ברוך אתה ה' וכו' דיין האמת'.

מרן שליט"א השיב שכל זה בבשורה שבאה בהפתעה גמורה, אך בזמננו המציאות לצערנו שאנחנו חיים במלחמה תמידית וקיימת מיום קום המדינה, ואויבינו עומדים עלינו בכל רגע נתון לכלותינו, והקב"ה מצילנו מידם, ולדאבוננו בכל תקופה יש פיגוע כזה או אחר רח"ל, ואמנם ברור שמה שמתרחש כעת הוא בקנה מידה נוראי ועצום, אך כיון שזה חלק ממלחמה תמידית, אין לברך בשם ומלכות, רק בלי שם ומלכות.

דברי חיזוק לנשים

מרן שליט"א נשאל דברי חיזוק מיוחדים עבור נשות ישראל בקו למען אמהות, ואמר להם את הדברים הבאים: "אל בנות ישראל נועם ה' עליכם. הצבא החזק ביותר במזרח התיכון, ואחד החזקים בעולם כולו הופתע בצורה מביכה ביותר, והובל לאירוע טרור קשה שלא ידעה מדינת ישראל מאז היווסדה. הדברים מראים עבורינו איתות מבורא עולם, השבת היא זו השומרת על עם ישראל כפי ששורר המשורר אבן עזרא, כי אשמרה שבת א-ל ישמרנו, אותי לעולמי עד ביני ובינינו. אנו מבקשים מכל האחיות שלנו היקרות שלנו שישמרו את השבת, ויכניסו בבית את הרוח ללמוד תורה בפרט שתי הלכות של הלכות שבת. כל אמא תבקש מהילדים שלה, אני רוצה כל יום שתי הלכות בהלכות שבת, השבת תגן עלינו, השבת תרומם אותנו, תמשיל אותנו בעזרת ה' על כל העולם כולו שיראו שאנחנו העם הנבחר. אחיכם, יצחק זילברשטיין".

הודו לה' קראו בשמו

כאשר סיפרו למרן שליט"א את המעשים המופלאים שקרו בערים מסוימות שניצלו בזכות החיזוק בשמירת השבת, הביע התפעלות רבה, ושמחה עצומה, והתחיל לשיר בהודאה להקב"ה, את הפסוקים: "הודו לה' קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו, שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו".

מעמד תפילה

ביום ראשון בערב יצא מרן שליט"א להשתתף בעצרת תפילה מרכזית שהתקיימה בבית המדרש דברי שיר בהשתתפות אלפי עמך בית ישראל שזעקו בתפילה ובתחינה לפני בורא עולם כי יחוס על שארית הפליטה.

מרן ראש הישיבה הגרמ"ה הירש שליט"א

דברי חיזוק בחובת השעה

במוצאי שמחת תורה לאחר תפילת ערבית, נשא מרן שליט"א דברים בהיכל ישיבת סלבודקא, ואמר לתלמידיו בני הישיבה את הדברים הבאים:

"הדבר הראשון שאנחנו צריכים כעת, זה להרגיש את ההשתתפות איתם, בכל תפילה להזכיר אותם, הרבה תהלים להגיד. זה דבר אחד, ביחס לחיוב ועבודה הפרטית של כל אחד ואחד ביחס לנושא הזה, השתתפות, השתתפות מלאה! ביחס לענין של הישיבה, יתכן מאוד שנבטל את הבין הזמנים, לא יתכן שיהיה מצב שיהיה מלחמה ואנחנו חלילה לא לומדים.

אפילו אם לא נבטל מאיזה סיבה את בין הזמנים, אבל אסור לאף אחד לעשות שום טיול, או ללכת סתם ברחוב, אלא להיות או בבית או בבית המדרש, זהו, זה המקומות שצריך להיות! אחרת זה ממש חילול ה' שאין כמותו, וגם פיקוח נפש! השי"ת יתן שירפא את כל החולים, והקב"ה ינקום בכל הרשעים, ואנחנו נוכל לחזור ללימוד שלנו ולעבודת ה' שלנו בצורה יותר טובה, ה' יעזור לכל אחד ואחד לעשות את זה, ושיהיה זמן טוב".

מרן הגר"מ גריינמן שליט"א

המצב היום זה ממש "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה", שיש כאלף הרוגים ועוד יש את עניין השבי שהוא קשה עוד יותר, שבי של נשים וטף זה נורא, כשאדם נפטר צעיר נכון שזה עונש ויש חטאים וצריך כפרה אבל השבי זה נורא נורא, וגם נוגע כל הדינים שאסורה לכהן וכו'.

ובימים אלו יש להתחזק בהתמדה ובעמל התורה, וכך ראיתי אצל מרן החזון איש בימי הפגזים בירושלים, שעל אף יגיעתו העצומה באופן נורא מכל מקום הוסיף בעמלו מפני המצב, וכנראה שדעתו הייתה שזה הדרך להצלה ולמנוע אסונות, וכמו שאומרים בשמו שכשהיו בחיים הגדולים כמו הראשי ישיבה המובהקים לא היה אפשרי מלחמת העולם והשמדת 6 מיליון יהודים ורק לאחר הסתלקותם מן העולם נהייתה האפשרות, ועל כן יש להתחזק בעמל ולימוד התורה.

מרן הגר"ד כהן שליט"א

מכתב חיזוק

מרן שליט"א כתב מכתב חיזוק מיוחד עבור תלמידיו בני ישיבת חברון, יחד עם ראשי הישיבה הגרמ"מ פרבשטיין, הגר"ש כץ, והגר"י חברוני שליט"א, בו כתבו את הדברים דלהלן:

אסרו חג, כ"ג תשרי תשפ"ד

אל בני הישיבה הק' הי"ו

א"ר יצחק נפחא חובל עול של סנחריב מפני שמנו של חזקיהו שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, מה עשה, נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה וכו' (עיי"ש סנהדרין צד) עת צרה היא ליעקב וממנה יושע. יודעים אנו כי אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמיים, ובתקופה קשה זו על כתפינו התפקיד המרומם של העמדת שמנו של חזקיהו שרק בו יחובל עול הצרים עלינו.

נישא תפקיד זה בגאון, ונישא בעול עם כל אחינו בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה ונבין את גודל השעה ואת האחריות, כי בלי ספרא אין סייפא כמאמר חז"ל.

ולזה נתאזר בגבורה לבוא לישיה"ק ביום שני בערב, ונתאמץ להגביר חיילים לתורה ולתפילה ולהשתמש בכח הקול קול יעקב ולדעת שבנו הדבר תלוי.

בברכת התורה ראשי הישיבה

דוד כהן משה מרדכי פרבשטיין שלמה דוד כץ יוסף חברוני

הגה"צ רבי שמעון גלאי שליט"א

שמחת תורה

כאשר החלו להגיע השמועות ביום שמחת תורה בבוקר עדכנו את הרב שליט"א על כך, בסיום ההקפות אמר הרב שליט"א שהידיעה מאד מאד הקשתה עליו לשמוח כמו ששמח כל שנה.

אמירת תהלים ודברי חיזוק

במוצאי שמחת תורה, הרב שליט"א ניגש לפני העמוד והחל לומר פרק תהילים פסוק בפסוק.

אחרי כמה שניות הרב שליט"א פרץ בבכי נורא שזעזע את כל בית הכנסת, וניסה להמשיך לומד עוד פסוק תהילים ולא הצליח. הרב שליט"א סימן לאחד המתפללים שיגש לעמוד במקומו. לאחר שסיימו פרק תהילים, הרב שליט"א ניגש שוב לעמוד והחל באמירת פרק תהילים נוסף. ושוב המעמד הנורא חזר על עצמו: אחרי פסוק אחד הרב שליט"א נשנק מבכי ולא היה מסוגל להמשיך, בכי ללא הפסקה. הרב שליט"א התיישב על מקומו ובכה דקות ארוכות כשלא מצליח להתאושש, בכי מטלטל כמי שכל עולמו חרב עליו. באמצע אמירת התהילים עצר הרב שליט"א ואמר את הדברים הבאים בבכיות, ובקול נשנק: "התפקיד שלנו כרגע להתפלל ולהתחזק בתורה הקדושה בתפילה לבורא עולם, אבינו אב הרחמן רחם עלינו. אנחנו מכירים ברבש"ע, ורק אנחנו יכולים לבקש, ואנחנו יודעים אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר. כל כך הרבה יהודים בצרה, וכשיהודי בצרה הקב"ה בצרה, ובעת צרה כולם אחודים ביחד, וצריך להתחזק באהבה ואחוה אחד לשני, וכמובן בתורה שזה מציל, להתחנן להקב"ה שירחם עלינו, אי אפשר לעבור הלאה לסדר היום, ויש להתחזק בתורה ותפילה, בשמירת הפה, ובכבוד בית הכנסת, נבקש רחמים מהקב"ה שלא יהיה עוד צרות". כמו"כ במענה לשאלת אחד ממקורביו במה יש להתחזק בעת הזו, השיב הרב שליט"א: לשמור על הפה, להתפלל הרבה, ולהרבות בתורה.

דברי חיזוק לנשים

ביום ראשון נשא הרב שליט"א דברי חיזוק לתלמידות הסמינרים, בעצרת שנערכה בשידור ישיר טלפוני לרבבות תלמידות, ואמר להן את הדברים הבאים:

"אנחנו נמצאים בזמן שכל אחת מבינה שמדברים אלינו, השאלה מה עושים עם הדיבור הזה, מה עושה בן אדם כשהוא שומע אזעקה, אנחנו צריכים להבין שאנחנו שומעים אזעקה זה כמו ששמענו את השופר בראש השנה, המטרה של השופר זה להעיר את ליבנו, האזעקה רק באה להעיר אותנו, עורר ישנים מתרדמתכם, אי אף, איך האבא מדבר אלינו. אומר רבינו יונה בברכות כתוב גילו ברעדה, גילה ורעדה ביחד, אומר רבי יונה איך יכול להיות גם לשמוח וגם לרעוד ביחד, אז הוא אומר ברגע שאני יודע מי מרגיז אותי, אני יודע שהוא לא מתכוון להרגיז אותי כדי להפחיד אותי, התכוון להרגיז אותי כי כל אבא רוצה שהבן יהיה קרוב אליו. ושנכנסים למעגל החיים להרגל החיים אז אדם מטבעו צריך חיזוק להתחזק ולדעת שמי שנותן את הכוח לקום בבוקר זה בורא עולם שאני אומר מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתך. הקב"ה דואג לנו שנוכל ללכת שנוכל לדבר שנוכל לעשות את רצונו יתברך ושאבא מדבר אלינו, שאבא מדבר והילד מרגיש שנתנו לו מכה, אבל זה אבא, זה הרגשה אחרת לגמרי, אז קודם כל צריך לומר לאבא אנחנו מבינות שאתה אבינו אב הרחמן מדבר אלינו אפילו שאנחנו לא מבינים. אבל דבר ראשון זה לא להכנס לא לפאניקות ולא לפחד כי הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל זה בכל מצב, מה התפקיד שלנו? זה קודם כל לבקש רחמים מאדון הכל, אבל לבקש רחמים צריך לדעת שהוא באמת יכול, וידעת היום אנחנו יודעים שזה הכל מאיתו יתברך, והשבות אל לבבך. איך אנחנו מראים להקב"ה שאנחנו מבינים את הרמז שלו, מבינים את הצביטה שלו, בזה שאנחנו משתדלים להראות לו אבא הבנו, הבנו שאתה רוצה מאיתנו משהו. אמרנו עכשיו ביום כיפור אתה נותן יד לפושעים, וימינך פשוטה לקבל שבים, מה זה אתה נותן יד, ניקח משל אדם נמצא בים הולך לטבוע, פתאום הוא רואה מרחוק מגישים לו יד, זה היה כל האלול, הקב"ה הגיש לנו יד, קול דודי דופק פתחי לי, מגיש יד. אבל אם הניצול לא מגיש לו בחזרה יד, כמה צער זה גורם למציל, הוא עבד בחינם, והוא לא מבין שצריך לתת יד רק, מה ההמשך?, אתה נותן יד לפושעים, אבל ימינך פשוטה לקבל שבים, הקב"ה אתה רוצה לקרב אותנו אליו, לתת לנו את כל הטוב שבעולם, צריך להראות לו שאנחנו מתקרבים אליו. אז אם דיברתי לגברים אז עיקר החיזוק שלהם זה בתורה הקדושה, ובשמירת הפה ובחיזוק בין אדם לחברו שזה גם אתם בנות סמינר יכולות וצריכות להתחזק. בסליחות אומרים אגודים בצרה לשפוך תחינה, הפשט כולם אגודים, אבל בואו נחזיק את זה לכל הזמן, נשתדל להבין אחד את השני, לוותר אחד לשני לא לדבר רע אחד על השני. שנהיה אגודים כל הזמן, ונחסוך את אגודים בצרה לשפוך תחינה, כל חיזוק שנעשה, מתאספים הבנות תלמדו איזה הלכה חפץ חיים, שיקבלו על עצמם איזה חיזוק, בזמנים קשים אדם מתגבר אפילו פעם אחת מי יודע איזה זכויות זה גורם. וכמובן בנות החיזוק העיקרי שלהם זה לשמור על הצניעות, כל חיזוק בצניעות, כל חיזוק כמה זה נחת זה גורם לאבינו שבשמיים, הרי שיש צניעות זה גורם להשראת השכינה. ועוד דבר צריכים לעשות זה לעשות חסד עם השני, חסד זה כל כך קל, כל צורה שהיא, גם בבית וגם בין חברות, מחזקות אחת את השניה, אם יש בבית צריכים עזרה, הרבה פעמים זה לא מתחשק, אנחנו כולנו בני אדם. אנחנו מתגברים על האי רצון, אנחנו כן הולכים לעזור ולעשות, כמה נחת זה גורם לבורא עולם, והעיקר להרבות בתחנונים לפני בורא עולם, להתחזק בבקשה לפני אדון כל, ואז אנחנו אומרים לפני הקב"ה צרתי לפניו אגיד, הצרה של השני זה הצרה שלי, ע"י שאנחנו באמת, אומרים כמו שחלילה שומעים על מישהו בתוך צרות שאני מכיר, עכשיו כולנו אגודים לשפוך תחינה.

העיקר זה לזכור, מפחד אין להקדוש ברוך הוא כלום, רק עשייה משהו, וכאשר יש אזעקה ואומרים פרק תהילים, מתחזקים באיזה חסד, מתחזקים בשמירת הלשון, מתחזקים בענין של צניעות משהו אפילו קטן, הקב"ה רוצה לראות את זה ולשמוע את זה. הקב"ה ישמע שוועתינו ובעזרת ה' בקרוב מהר מאד יגאל אותנו מהצרה הגדולה הזאת, ויקרב לנו משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן".

הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

ה' איש מלחמה

הרב שליט"א פתח את שיעורו ביום א' בבוקר, בדברי חיזוק בעקבות המצב: "מה נאמר ומה נדבר, אמרנו היום בבוקר ה' איש מלחמה, הכל מדויק מלמעלה, הכל מהקב"ה כזה צער באמצע שמחת התורה, שצריך להיות היום שקשה עלי פרידתכם, שהקב"ה אומר לנו שרוצה רק הקב"ה ועם ישראל ביחד, חדר יחוד של הקב"ה ועם ישראל וכזה צער מאות הרוגים ואלף פצועים, אי אי אי. רק אומר לנו מדבר אלינו להתחזק כל אחד בשלו לעשות חיזוק באיזה משהו, אם בכוונת הברכות כוונת התפילה, לבוא מוקדם לתפילה, זהירות מלשון הרע נצור לשונך מרע מי האיש החפץ חיים, וה' יעזור שנשמע רק בשורות טובות".

חיזוק באמונה

ביום א' בערב קיים הרב שליט"א עצרת תפילה המרכזית בבית מדרשו דברי שיר בהשתתפות אלפי עמך בית ישראל שזעקו בתפילה ובתחינה לפני בורא עולם כי יחוס על שארית הפליטה. כאשר מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א טרח במיוחד לבוא ולהשתתף בעצרת.

הגאון רבי איתמר גרבוז שליט"א

ביום א' אסרו חג נשא ראש הישיבה שליט"א דברי חיזוק בסיום שיעורו היומי בבית המדרש של יוצאי ישיבת ארחות תורה בב"ב, ואמר בפניהם את הדברים הבאים: כעת נמצאים במצב של עת צרה ליעקב, שמעתי היה פעם בתשל"ד, גם אז היה מצב קשה מאוד, אלו שהיו אז אצל הרב אברמסקי אמרו שהוא אמר [לפני יו"כ], שיש מדרש, ילקוט בתהילים קפיטל ל"ה: "לדוד ריבה ה' את יריביו, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה אם אין אתה עומד עלי אין לי מי יעמוד עלי, ראה מה עושים לי ראיתך ה' עותתי ראית כל נקמתם שמעת חרפתם, אתה שמעת אתה עמוד עלי. וכן דוד אמר הבה לנו עזרת מצר, עבד בשר ודם יכול לומר לבעליו אדוני ריבה את אויבי וצא הלחם עמו, והקב"ה אמר לדוד עסוק בתורה ואני נלחם מלחמותיך, וכן משה אמר על כן יאמר בספר מלחמות ה' אתם עסקתם בספר ואני נלחם על ידיכם". כולם יודעים אין שום כח לשום דבר רואים, הדבר היחיד שיכול זה מה שדוד המלך אמר ריבה ה' את יריביו, צריך להתפלל להקב"ה, הקב"ה הוא יכול, ראה מה עושים לי, והקב"ה אמר לדוד עסוק בתורה ואני נלחם מלחמותיך, וכן משה אמר על כן יאמר בספר מלחמות ה', אתם עסקתם בספר ואני נלחם על ידיכם. הקב"ה יעזור שיהיה חיזוק שכל הבני התורה בכל אתר ואתר, פה ובכל מקום שבאים ומתחזקים לומדים תורה, אז וודאי על ידי זה נזכה לישועת ה' שהקב"ה כמו שכתוב עסוק בתורה ואני נלחם מלחמותיך, כן יהי רצון".

הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א

אמירת תהלים

ביום שמחת תורה אחה"צ, כאשר הגיעו הדיווחים הקשים מהמצב הקשה השורר בארה"ק, ניגש ראש הישיבה שליט"א לפני העמוד קודם תפילת מנחה ואמר שני פרקי תהילים ברגש רב.

סיום ההקפות עם צאת החג

כמו"כ הורה ראש הישיבה שליט"א לסיים את ההקפות מיד עם צאת החג.

הגאון רבי אשר זייס שליט"א

בדברי חיזוק שנשא הרב שליט"א, אמר את הדברים הבאים: "חייבים לחזור לישיבות! לא ייתכן כשבחורים צעירים יוצאים לקרב, שאחרים יתבטלו מהתורה!

אנחנו צריכים את מלחמתה של תורה כדי לתת כוח לחיילים שיוצאים לקרב, בזכות תלמוד תורה, בנינו עומדים בקרב במלחמה.

הגאון רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א

ביום שמחת תורה בשעות הבוקר, כאשר החלו להגיע השמועות על המצב הקשה, הורה הרב שליט"א להפסיק את ההקפות בבתי מדרשו בשכונת נאות יוסף ובית הכנסת נחלת יעקב, והחל באמירת פרקי תהלים עם הציבור פסוק בפסוק.

הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א

בכי לא נשלט

בשעות הבוקר של שמחת תורה, כאשר החלו להתפרסם ידיעות המחרידות על מה שמתרחש בדרום, פרץ המשגיח שליט"א בבכי מר. לשאלת בחורים האם מותר לבכות בשבת ענה להם המשגיח שליט"א, שכשיש כל כך הרבה יהודים בצער ל"ע זה כבר לא נשלט.

אמירת תהלים באמצע ההקפות

לאחר מכן נשאל המשגיח שליט"א ע"י ראש הישיבה הגרא"י פינקל שליט"א האם להפסיק את ההקפות, והכריע שבין ההקפות יעצרו לומר תהלים, אבל אין תועלת בהפסקת ההקפות לגמרי, היות והציבור יכנס לחרדה גדולה מאוד. לאמירת תהלים ניגש המשגיח שליט"א, וזעק בקול בוכים עם בני הישיבה לביטול הגזירות.

הקפות בליל יו"ט שני לבני חו"ל

בליל יום טוב שני התקיימו הקפות לבני חו"ל, ואז כאשר הגיעו ידיעות ברורות יותר על המצב הנורא, היתה חרדה גדולה יותר, והמשגיח שליט"א עודדם שהישיבה זה המקום המוגן ביותר ותמיד צריך סייעתא דשמיא.

חיזוק באמירת תהלים ובלמוד הלכות שבת

למחרת מסר המשגיח שליט"א הודעה מוקלטת לאלפי בחורי ואברכי ישיבת מיר עקב המלחמה, ובה אמר את הדברים דלהלן:

"אחי ורעי כל בני הישיבה הנחמדה והיקרה, אברכים בחורים כולם כאחד. אנחנו בעת צרה ליעקב, צרה גדולה כלל ישראל אבלים שבורים רצוצים חולים בגוף ובנפש פצועים אי אפשר לתאר. אבינו אב הרחמן רוצה שנרבה זכויות, והתפקיד עכשיו הרב והעצום, זה להרבות זכויות מצד תוספת רחמים ומצד נושא בעול עם חברו. לגבי סדרי הישיבה אז תבוא הודעה נפרדת לפי מה שנקבל מגדולי ישראל.

אבל וודאי שכל אחד התפקיד שלו הוא כאמור להוסיף ולהוסיף, מאד חשוב בבית ללמוד עם הילדים יחד, לומר פרקי תהלים איתם וגם עם האשת חיל' לא בפאניקה, להגיד פרקי תהלים כמו שיר מזמור לאסוף פרק פ"ג, או י"ג, או שיר המעלות ממעמקים, או אשא עיני, מה שהם יגידו ויחד עם הילדים, ולהגיד להם שהקב"ה רוצה את התפילות של כולם, ואח"כ ללמוד איתם קצת.

ולא לשכוח להתחזק בענין כמו שדברו כאן בישיבה חיזוק בלימוד הלכות שבת, ואז הקב"ה אב הרחמן ירחם עלינו ויהיה הצלה לכלל ישראל, והרבה ישועות לכלל ישראל ונזכה לראות בגאולה השלמה ונזכה לעשות להקב"ה נחת רוח בלב שלם", סיים המשגיח שליט"א את דבריו.

כמו כן ישיבות רבות שפנו למשגיח שליט"א בשאלה במה להתחזק וכימד לחזק את הבחורים, לכולם הורה המשגיח שליט"א להתחזק בהלכות שבת.

הגאון רבי ישראל גואלמן שליט"א

במוצאי שמחת תורה, הורה הרב שליט"א, לבני קהילתו 'שערי תבונה' - רמות א' בירושלים, להשאיר את המקלטים נקיים. ולא להחזיר בינתיים את דפנות הסוכה וכדו' לאחסון במקלט.

הגאון רבי יעקב קרפ שליט"א

ראש הישיבה שליט"א נשא דברי חיזוק במוצאי החג בקו המידע של ישיבת קרית מלך, ואמר לתלמידיו את הדברים הבאים: "עת צרה ליעקב וממנה יוושע, קשה מאד לדבר, תמיד בזמן הזה השמחה בעיצומה, והקב"ה סיבב את זה שיש לנו עכשיו עת צרה, והדבר היחידי שאנחנו יכולים לעשות זה להתחזק בלימוד, בזמן שהקול קול יעקב אין הידיים ידי עשו. כמובן שהיצר הרע מפתה שצריך לשמוע ולראות דברים, לשמוע את הנייעס, אבל כל הדברים האלה לא עוזרים רק גורעים. הזכויות של אלה שמתגברים ויושבים ולומדים זה הדבר היחידי שיכול לעזור בפרט שיש עכשיו מצב קשה, יש בני ערובה ויש עדיין מצב של מלחמה, ולא יודעים, כל הזמן שומעים את הטילים את הרקטות, יותר רחוק יותר קרוב, שהקב"ה ישמור את כל עם ישראל מכל צרה וצוקה. הדבר היחידי שיכול לעזור לכולנו זה ע"י שיושבים ולומדים כמו שצריך, שהקב"ה יעזור שבזכות זה באמת אז יהיה ממנה יוושע, ונוכל באמת לשמוח כל השנה ולהינצל מכל הפורעניות".

הגאון רבי יחיאל קלרמן שליט"א

ראש הישיבה שליט"א נשא דברים נרגשים בהיכל ישיבת ארחות תורה, מיד במוצאי שמחת תורה לאחר תפילת ערבית קודם הבדלה, בדבריו אמר: "עכשיו סיימנו את הימים הנוראים, הימים שמתחילים בר"ה ויום כיפור וממשיכים בסוכות, לימים של דרשו ה' בהמצאו, שאנו קרובים להקב"ה בקרבה מיוחדת באהבה שאנחנו מראים להקב"ה בזה שאנחנו מקיימים את מצוותיו, והאהבה שהקב"ה אוהב אותנו זה בלי גבול. עכשיו לפנינו ימים נוראים מסוג אחר, ימים נוראים שאנחנו באמת לא יודעים הקב"ה הוא המלך והשליט, כל דבר מכוון על ידי הקב"ה בכל פרט ופרט לכלל ולפרט. אנחנו כולנו וודאי שנמצאים במצב שמחייב אותנו להבין, כמו שכתוב בפסוק הקל קול יעקב הידיים ידי עשו, חז"ל דורשים הקול קול יעקב אז אין הידיים ידי עשו, שהקול קול יעקב, כמה שיותר קול יעקב כמה שמרבים בתורה מרבים בתפילה מרבים באמונה מרבים בכבוד שמים, זה מה שיכול להגן מפני מה שקורה. לא נבראו רעמים אלא כדי לפשט עקמימות שבלב, הרעמים שאנחנו שומעים עכשיו זה רעמים שקצת מפחידים יותר מאשר הרעמים שאנחנו רגילים אליהם כל שנה, פה אנחנו רואים בחוש שאנו ביד ה', וששום דבר לא יכול להושיע אותנו מלבד הקב"ה בעצמו. והישועה של הקב"ה זה רק על ידי שאנחנו עושים את שלנו, אנחנו מרבים בקול יעקב, צריכים לדעת שהקב"ה מדבר אלינו, וכל מה שנעשה, כל מה שהולך עכשיו זה הכל אנחנו אלו שהקב"ה מדבר איתם. לא מדברים למי שלא מבין מה הקב"ה רוצה, אז אליו הקב"ה לא מדבר, ורחמנות עליו, אנחנו שכן מבינים את דבר ה' אז מצווה עלינו ואנחנו חייבים לקחת את הדברים ברצינות, להרבות בתורה להרבות בתפילה, לא להסתובב סתם זה ודאי אין מה לדבר. צריך לדעת שכל מילה של תורה בונה את העולם וכל מילה של תורה מגינה על כלל ישראל, אנחנו צריכים הגנה עלינו, ועל אחרים בכל מקום שהם, אמרו שיש שבויים שיש כל מיני ... נורא נוראות מה שהולך, אז חובתינו בשעה הזאת להיות קשורים להקב"ה להמשיך בגשר החזק שלנו עם בורא עולם, כמו שראינו עכשיו בימים הנוראים, הגשר החזק שלנו עם בורא צריך להשאר חזק, והחוזק של הקשר הוא רק ע"י לימוד התורה ותפילות. ובעז"ה שה' ירחם על עמו ישראל ויהיה רק תשועה גדולה, ולא יהיה שום צער, בעז"ה נקווה לה, אבל אנחנו צריכים לעשות את שלנו, הקב"ה יעזור שנעשה את זה כמו שהוא רוצה, כמו שהוא מבקש מאיתנו, כמו שהוא מדבר אלינו, ונקווה שבאמת הישועה תבוא".